

Helkyrklighet – oavsett ämbete?

Kyrkans apostolicitet är ett kontroversiellt ämne men rymmer en åtråvärd hemlighet – den personliga gemenskapen med Kristus och tilltalet i hans utsända. Det var så det började och det är så det kommer att fullbordas: enskilda människor som har gripits av evangeliets Jesus Kristus och tillsammans avtecknar det nya templet, som samtidigt i personligt tilltal förkunnar Guds rikes ankomst och domen över världen som inte tog emot. Sändningen, apostoliciteten, är avgörande.

Jag har fått läsa förra pingstpastorn Magnus Perssons andra bok i serien Re:formera: Helkyrklighet: Om kyrkans fullhet 2022. Den sammanfattas väl av baksidestexten. Författaren tar sig an kyrkans mångfald, fullhet och enhet och stakar ut en väg mot helkyrklighet. Min fråga blir: Hur långt kommer han? Sammanfattningen inleds med begreppsparen lågkyrklighet eller högkyrklighet? Folkkyrklighet eller frikyrklighet?

Börjar vi bakifrån får Peter Halldorf flest titlar i litteraturlistan, närmast Luther, en lite oväntad kombination, för att inte säga unik kombination. Efter Luthers sju titlar kommer Gunnar Rosendahl med fem. Det gör definitivt en unik kombo: pingstpastorn Peter Halldorf som blev en unierad ortodox tillsammans med augustinermunken Martin Luther som blev bibelteolog och familjefar och därtill den gammalkyrklige Gunnar Rosendahl som blev en slags bekännelsestrogen högkyrklig pionjär. Men man kan inte beskylla Magnus Persson för att hamna där, om det nu skulle vara en beskyllning, för boken 2022 behandlar inte ämbetet liksom heller inte frågan om apostolicitet, det som var en nyckelfråga för f Gunnar i Osby. Frågan om biskopens betydelse för kyrkans liv är för f Gunnar omistlig. För att spetsa till frågan: hur långt ifrån en tänkt halvkyrklighet kommer läsaren med Magnus Perssons bok, egentligen?

Inledningsvis använder Magnus Persson begreppet ortodoxi. Av de tre här nämnda författarna är det f Gunnar som med det begreppet går till botten med sin gammalkyrklighet. Men med det begreppet vill Magnus Persson vara generös, han vill överskrida de kyrkliga traditionerna och samtidigt vara djupt rotad i den historiska kristna traditionen. Att bokens författare vet vad han gör visar han när han daterar sitt förord – preludiet – till Heliga Trefaldighets dag, den gamla Missionsdagen. Postludiet – ett helkyrkligt manifest – får dock ingen lokalisering. I sak handlar boken om en resa från kyrklig hemlöshet till helkyrklighet hemvist. Det är värt att notera att boken ges ut i ett samarbete mellan EFS och dess tidning Budbäraren. Bokens centrum: hela tron - hela kyrkoåret - bjuder på verkliga pärlor: Tron är större än vad jag själv kan omfatta, en insikt som jag får öva att leva hela året, hela livet: där finns alltid något mer. Allt detta dras ihop av ramen: högmässan och dess avgörande betydelse för allt kristenliv. Men där anas också en svag punkt, för hur kommer högmässan till? Guds folks samling är avgörande, en grundton i boken, men lika avgörande är vem som leder denna nyckelgudstjänst.

Den referens med vilken författaren indirekt sätter ramen för högmässan och därmed för boken är Kyrkoordning för Svenska kyrkan (daterad 2021) vilket inkluderar den senaste handboken (2017). Den avgörande definitionen av ämbetsbäraren i denna kyrkoordning är att hen ska vara oavsett kön, understruket i den senaste kyrkohandboken, f.n. i praktiken ett krav för att anses rumsren för svenskt kyrkoliv. Att lotsa EFS och blivande missionerande gemenskaper in i detta utan kommentar tror inte jag håller, därav denna recension, för greppet och budskapet är viktigt. Det avslutande kapitlet: från halvkyrklighet till helkyrklighet tillsammans med alla de heliga är ett genuint kyrkligt program – om det också sagt något om ämbetets ofrånkomliga apostolicitet. Det ska betonas att vi inte talar om författarens övertygelser, vare sig gamla eller nya, utan vad vi kan läsa i boken om helkyrklighet 2022.

Var det nödvändigt att utelämnat komplexet ämbete och apostolicitet, med tanke på författarens första läsekrets eller för att just ö.h.t. kunna synas i kyrksverige? Peter Halldorf som visar sig vilja tona ner en ämbetslinje har vunnit allmän erkänsla. f Gunnar Rosendahl

däremot skrev om den ockuperade kyrkoprovinsen redan 1982 (detsamma vittnar Bo Giertz om i sitt andliga testamente 1987). Delar av pingströrelsen lanserade visserligen nyligen konceptet NAR, som blev den hårt kritiserade Nya Apostoliska Reformationen. Men i praktiken låter NAR erfarenheten tala före Skriften, som en herrelös rörelse.

Biskop Giertz skulle knappast ha gjort denna recensens notering, han var biskopen för alla bibelläsande kristna i Sverige. Ännu mindre skulle biskop Bertil Gärtner gjort det, trots att han av offentligheten uteslutande associerats till ämbetsfrågan om kvinnliga präster. Men biskop Gärtner var den som gick i nära nog motsatt riktning som Persson när han öppnade upp för den karismatiska förnyelsen i Sverige. Han prästvigde Ulf Ekman och han bjöd in ledaren för en av de starkare karismatiska rörelserna i Amerika: John Wimber. Men Wimber hade en gåva som man lätt glömmer inom de flesta av dagens karismatiska rörelser: han kunde förmana, ett av de apostoliska kännetecknen.

Biskop Bo Giertz häfte – Att tro som apostlarna – kan vara ett tillräckligt förtydligande men samtidigt otillräckligt. Frågan om apostoliciteten och ämbetet kan och får inte fastna i frågan om kvinnor som präster. Det nya uttrycket ”oavsett kön” stipulerar något helt nytt och främmande. Redan när gudstjänstformerna uppdaterades i KB 1986, ville en av de som designade de vigningsordningarna, sedermera biskop Lars Eckerdal, i sin universitetsundervisning förtydliga att uttrycket på ”apostoliskt vis”, som ännu används i handboken, inte fick förstås i direkt biblisk mening. Men en av apostolicitetens grundfrågor, vem som sänt eller varifrån legitimiteten kommer, är avgörande för att veta vilken tro det gäller. Kristus är den som sänt sina apostlar och utan den sändningen och den bekännelsen blir det inte ens halvkyrkligt.

Någon menade att Luther hade bikten som ett av kännetecknen på ett kristnande på djupet. Magnus Persson tar upp bikten i boken. Bikten kan vara en ingång till ett försök att förklara den avgörande frågan om apostolicitet. När den biktande hör de avlösande orden är det inte bara frågan om Herrens röst utan också om Herrens hand. Den rösten och den handen ska vara en broders hand. Den kan vara en moders eller systers hand men då är det just Herrens moder eller systrar som betjänar, som inte kan eller ska blandas samman med Herrens egen.

Tydligast blir det i nattvardsfirandet. Prästen står i Kristi ställe och levandegör hans sändning i gudstjänsten, till församlingens uppbyggelse och vidare sändning. Utifrån NT:s apostoliska förmaningar och varningar finns inget utrymme att tveka att präster med en sådan bekännelse måste få bekräftas i gudstjänsterna, för att kyrkan ska leva. Med dagens svenskkyrkliga definitioner finns inget sådant utrymme. Den begränsningen måste brytas, förr eller senare, annars går denna kyrkogemenskap under. Det är då en tröst att den kristna kyrkan är större än Svenska kyrkan.

Magnus Perssons bok 2022 ger inblickar i den stora kristna kyrkans själ, i Svenska kyrkans sammanhang. Men framställningen blir knappast helkyrklig då den inte berör frågan om apostolicitet och de krav för ämbetsinnehav som idag råder i den Svenska kyrkan. Den aktuella kyrkoordningen sätter förutsättningarna för den högmässa som är nyckeln i boken ”Helkyrklighet – om kyrkans fullhet”, som sådan är hon tvärtom villolärande. Vi hoppas på författarens kompletteringar.

Jonas Nilsson